

**Augusti
2026**

När plånboken möter politiken

Ett samarbete mellan Swedbank och Sparbankerna

Innehåll

När plånboken möter politiken	2
God ekonomi – men inte för alla	3
Kvinnor och män ser delvis olika ekonomiska landskap.....	4
Livsfasen sätter agendan.....	6
Bostaden och var man bor förändrar vardagen	7
Sammanfattning	8

Kontakt

Arturo Arques

Swedbanks och Sparbankernas Privatekonom

Mejl: arturo.arques@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 907 45

Peter Witthoff

Datainsamling och analys

Mejl: peter.witthoff@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 927 60

När plånboken möter politiken

En undersökning över hushållens ekonomi och önskade politiska prioriteringar.

Sju av tio beskriver sin privatekonomi som god. Men hushållen är ingen homogen grupp. Det finns två tydligt skilda verkligheter: en ekonomiskt trygg majoritet och grupper där levnadskostnader, boende och försörjning gör privatekonomin till en avgörande valfråga.

Sammanfattning

Privatekonomin är politiskt viktig för en majoritet. 58 procent säger att frågor som påverkar den egna ekonomin är ganska eller mycket viktiga när de väljer parti. Samtidigt är levnadskostnader den fråga som förenar flest: 51 procent vill att politikerna prioriterar åtgärder som sänker hushållens kostnader.

Skillnaderna följer framför allt livsvillkoren. Inkomst, ålder, boende och hushållssituation betyder mer än var man bor i landet. Bland personer som tjänar mindre än 25 000 kronor i månaden upplever endast 41 procent ekonomin som god. Bland dem som tjänar minst 35 000 kronor är andelen 83 procent.

Om man är kvinna eller man påverkar i högre grad vad man vill att politiken ska göra än hur man bedömer den egna ekonomin. Män prioriterar oftare skatter, sparande och företagande. Kvinnor lyfter oftare levnadskostnader, ekonomiska klyftor, jämställda inkomster och klimat. Rapporten bygger på 3 100 intervjuer i Sifopanelen i åldersgruppen 18 till 74 år. Intervjuerna genomfördes under perioden 27 juli till och med 5 augusti 2026.

58 %

privatekonomi är viktig vid partival

God ekonomi – men inte för alla

Den svenska privatekonomin ser stabil ut på håll men när man tittar närmare framträder stora skillnader mellan hushållen.

Totalt upplever 70 procent sin privatekonomi som mycket eller ganska god. 12 procent beskriver den som ganska eller mycket dålig, medan 18 procent svarar varken god eller dålig. Det är alltså en tydlig majoritet som upplever att de har en god ekonomi, men också en betydande minoritet med begränsade marginaler.

När privatekonomin är sämre får privatekonomiska frågor större betydelse

Sambandet är tydligt mellan ekonomisk standard och betydelsen av privatekonomiska frågor vid val av parti i riksdagsvalet. Bland dem som upplever ekonomin som mycket god anser 54 procent att privatekonomiska frågor är viktiga vid partivalet. Andelen stiger till 62 procent bland dem med ganska dålig ekonomi och till 72 procent bland dem med mycket dålig ekonomi. Ekonomisk press gör med andra ord plånboksfrågorna mer politiskt laddade.

Det avspeglas också i vilka lösningar som efterfrågas. Bland dem med mycket god ekonomi vill 35 procent prioritera lägre skatter. Bland dem med mycket dålig ekonomi väljer 34 procent högre bidrag och ersättningar. I samma grupp anser 65 procent att reformer främst bör finansieras genom omfördelning, jämfört med 40 procent bland dem med mycket god ekonomi.

Levnadskostnaderna är den gemensamma nämnaren

När respondenterna måste välja en enda privatekonomisk fråga hamnar åtgärder mot höga levnadskostnader högst, med 18 procent. Därefter följer ökad trygghet vid sjukdom eller arbetslöshet med 16 procent, lägre skatt på arbetsinkomster med 15 procent och högre pensioner med 13 procent. När de intervjuade ställs inför en flervälsfråga blir levnadskostnadernas dominans ännu tydligare. 51 procent vill se åtgärder som sänker hushållens kostnader. Bland dem med mycket god ekonomi är andelen 38 procent. Bland dem med mycket dålig ekonomi är den 67 procent.

Slutsats

Den upplevda ekonomin påverkar inte bara hur angelägen politiken känns. Den formar också synen på skatter, bidrag, omfördelning och vilka problem som bör lösas först.

51%

**vill se lägre
levnadskostnader**

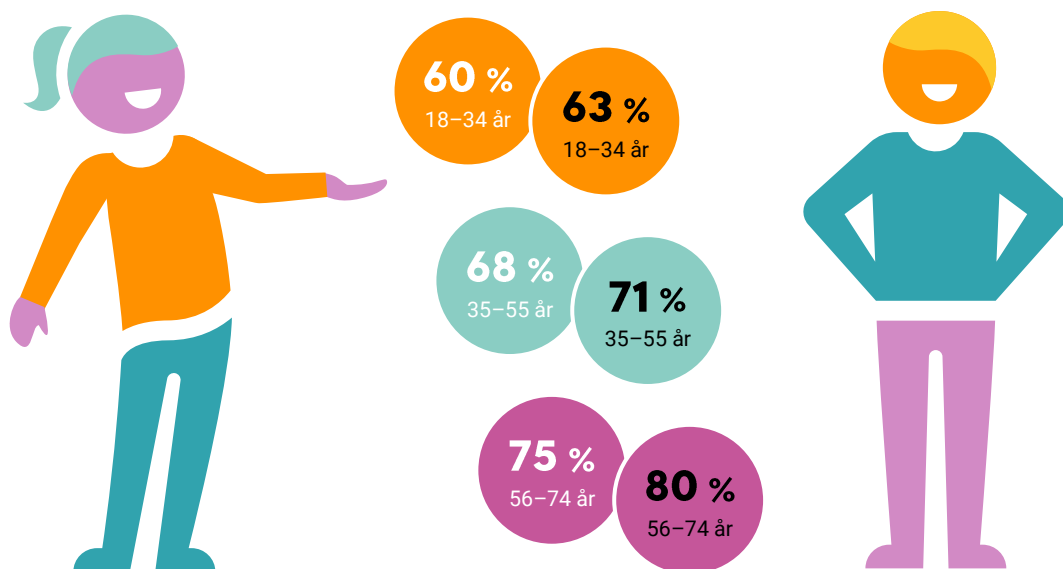
Kvinnor och män ser delvis olika ekonomiska landskap

**Skillnaden i synen av den egna ekonomin är relativt liten.
Skillnaden i politiska prioriteringar är betydligt större.**

72 procent av männen och 68 procent av kvinnorna beskriver sin ekonomi som god. Skillnaden återkommer i alla åldersgrupper. Bland 18–34-åringar är andelarna 63 respektive 60 procent. I åldern 35–55 år är de 71 och 68 procent, och bland 56–74-åringar 80 och 75 procent.

Synen på den egna ekonomin är relativt lik

Andel som beskriver sin privatekonomi som god

Skatter för män, fördelning och trygghet för kvinnor

Män väljer betydligt oftare lägre skatter som övergripande ekonomisk inriktning: 36 procent jämfört med 22 procent bland kvinnor. Kvinnor väljer i stället oftare högre bidrag och ersättningar eller en kombination av skatter och bidrag. Mönstret syns även inom åldersgrupperna. Bland män 35–55 år vill 37 procent prioritera lägre skatter, jämfört med 19 procent bland jämnåriga kvinnor. Kvinnor 35–55 år betonar samtidigt minskade ekonomiska klyftor och klimat: 50 respektive 52 procent, mot 38 och 40 procent bland män i samma ålder.

Olika prioriterade vardagsfrågor i olika livsfaser

Bland kvinnor 18–34 år är höga levnadskostnader den viktigaste enskilda frågan, vald av 28 procent. Bland män i samma ålder är lägre skatt på arbetsinkomster vanligast, med 21 procent. Kvinnor prioriterar också genomgående jämställda inkomster: totalt 44 procent, jämfört med 22 procent bland män. Män nämner oftare åtgärder som främjar privat sparande och gör det enklare att starta och driva företag. Kvinnor nämner oftare klimat och miljöomställning, ekonomiska klyftor och trygghet vid sjukdom eller arbetslöshet. Det är skillnader som består även när kvinnor och män jämförs inom samma åldersgrupp.

Slutsats

Könsskillnaden handlar mindre om graden av ekonomisk trygghet och mer om vägen framåt: individuell disponibel inkomst och skatter ställs oftare mot trygghet, fördelning och gemensamma åtgärder.

Livsfasen sätter agendan

Ålder, inkomst och hushållssituation avgör vilka ekonomiska frågor som bör prioriteras.

Yngre söker en väg in

Bland 18–34-åringar upplever 62 procent ekonomin som god och 18 procent som dålig. Gruppen skiljer sig framför allt genom bostadsfrågan: 43 procent vill att politikerna gör det enklare att få tag på en bostad. Studiemedel och levnadskostnader väger också tyngre än bland äldre.

43 %

**unga vill se lättare
väg till bostad**

Äldre söker trygghet över tid

Bland 56–74-åringar beskriver 78 procent ekonomin som god och endast 7 procent som dålig. Men den starkare nulägesbilden betyder inte att ekonomin saknar politisk betydelse. Pensioner och pensionssystem dominerar. Bland 65–74-åringar anger 46 procent högre pensioner som den enskilt viktigaste frågan.

Inkomsten skapar undersökningens största klyfta

Bland personer med en månadsinkomst under 25 000 kronor upplever 41 procent ekonomin som god och 32 procent som dålig. Bland dem som tjänar minst 35 000 kronor är motsvarande siffror 83 och 4,5 procent. I den högsta redovisade inkomstgruppen, minst 65 000 kronor, upplever 93 procent ekonomin som god. Låginkomsttagare väljer oftare att prioritera bidrag, ekonomisk trygghet och minskade klyftor. Höginkomsttagare prioriterar oftare lägre skatter, privat sparande och finansiering genom skattesänkningar

Hushållet fungerar som buffert

Civilståndet följer samma mönster. 78 procent av gifta och 72 procent av sambor beskriver ekonomin som god. Bland ogifta som bor i eget hushåll är andelen 63 procent och bland separerade eller skilda 59 procent. Mest utsatta är ogifta som bor hos föräldrar: endast 43 procent upplever ekonomin som god och 34 procent som dålig.

Slutsats

Arbetsinkomst, hushållets sammansättning (delade hushållskostnader) och pension ser ut att påverka hushållens prioriteringar vid valet av önskad finanspolitik. Pensionärer ser ut att prioritera högre pensioner, lägre skatt på pension eller starkare pensionsskydd. Personer nära pension ser ut att föredra reformer som stärker deras framtida pensionsnivåer och yngre hushåll lägger större vikt vid frågor som jobb, bostäder eller skatter, eftersom pensionen upplevs ligga längre fram i tiden.

Bostaden och var man bor förändrar vardagen

Geografin spelar roll, men framför allt genom bostadsmarknaden, transporterna och energikostnaderna.

Ägt boende sammanfaller med starkare ekonomi

76 procent av dem som bor i bostadsrätt, villa eller radhus beskriver ekonomin som god. I övriga boendeformer är andelen 55 procent. Dålig ekonomi är samtidigt ungefär tre gånger vanligare i övriga boenden: 24 procent jämfört med 7,7 procent i ägt boende.

Personer som bor i hyresrätt lyfter oftare frågan om tillgången till bostad, medan villa- och radhusboende oftare betonar energi- och bränslekostnader. Boendeformen speglar därmed både ekonomiska resurser och vilken typ av kostnadsrisk hushållet möter.

Storstadens bostad, övriga landets bränsle

Skillnaden i upplevd ekonomi mellan storstadsregionerna och övriga landet är ganska liten: 72 procent mot 69 procent upplever ekonomin som god. Göteborg ligger högst av storstadsområdena med 76 procent, följt av Stockholm med 70 och Malmö med 68 procent.

Prioriteringarna skiljer sig mer än nulägesbilden. I Stockholm vill 42 procent se åtgärder som gör det enklare att få en bostad, mot 28 procent i övriga landet. Utanför storstäderna anger 13 procent lägre energi- och bränslekostnader som sin viktigaste fråga, jämfört med 5,6 procent i storstadsregionerna.

Regionala skillnader

På riksområdesnivå upplevs ekonomin starkast i Västsverige, där 74 procent svarar god. Mellersta Norrland ligger lägst med 64 procent, följt av Övre Norrland med 66 procent. Bränsle, pensioner och levnadskostnader är mer framträdande i flera nordliga och glest befolkade områden.

Slutsats

Den breda storstad–landsbygdsdimensionen är svagare än skillnaderna efter inkomst och livsfas. Men geografin, det vill säga var man bor i landet, påverkar vilken kostnad som känns mest: bostad i storstaden, energi och transport i andra delar av landet.

Sammanfattning

Privatekonomin sätter ramarna för människors vardag och påverkar samtidigt hur politiska frågor värderas. Samma reform kan uppfattas på olika sätt beroende på var i livet man befinner sig och vilka ekonomiska förutsättningar man har. Undersökningen visar att privatekonomiska frågor tenderar att få större betydelse när de ekonomiska marginalerna är små. Samtidigt är levnadskostnader en fråga som förenar många väljare. Skillnaderna uppstår främst i synen på lösningarna: vissa föredrar lägre skatter medan andra vill se ökade bidrag och ett starkare ekonomiskt skyddsnät.

Undersökningen pekar på en bred efterfrågan på ekonomiska lättnader för hushållen i form av lägre levnadskostnader och högre disponibla inkomster. Samtidigt anser 41 procent att politiken bör påverka hushållens ekonomiska beslut genom en kombination av ekonomiska incitament, regler och lagstiftning samt information och rådgivning. Endast 8,3 procent anser att politiken inte bör påverka hushållens beslut alls. Väljarna verkar i relativt hög grad vara överens om vilka områden som behöver reformeras, men betydligt mindre överens om hur reformerna ska finansieras. Nästan hälften, 47 procent, vill i första hand finansiera reformer genom omfördelning av resurser, medan 19 procent föredrar skattesänkningar, 9,4 procent vill lägga ett större ansvar på individen och 6,7 procent vill se ökade statliga utgifter. Både den egna ekonomiska situationen och kön påverkar hur dessa frågor värderas.

Undersökningen bekräftar att hushållen inte är en homogen grupp. Sju av tio uppger visserligen att de har en god ekonomi, men 12 procent beskriver sin ekonomi som ganska eller mycket dålig. I denna grupp är unga, låginkomsttagare, arbetssökande och ensamstående överrepresenterade. Resterande 18 procent uppger att deras ekonomi varken är god eller dålig. Det finns därmed en tydlig majoritet som upplever en ekonomisk trygghet, samtidigt som en betydande minoritet har begränsade ekonomiska marginaler. Matpriser, boendekostnader, bränslepriser, arbetsinkomster, sjukdom och pensioner är frågor som människor möter i vardagen och som påverkar deras ekonomiska situation. Därför är det viktigt att politiken tydligt förklarar vem som gynnas av olika reformer, när effekterna förväntas uppstå och hur åtgärderna ska finansieras. En sådan tydlighet är avgörande för att skapa förtroende för såväl politiska beslut som politiska företrädare, särskilt i frågor som direkt påverkar människors ekonomi och vardag.

Bilaga

Sifo-enkät: När plånboken möter politiken

Bakgrundsblock

Hur upplever du din privatekonomi idag?

1. Mycket god
2. Ganska god
3. Varken god eller dålig
4. Ganska dålig
5. Mycket dålig
6. Tveksam, vet ej

Betydelse för partival

I vilken utsträckning är frågor som påverkar din privatekonomi viktiga när du väljer vilket parti du ska rösta på i riksdagsvalet?

1. Helt oviktiga
2. Ganska oviktiga
3. Varken viktiga eller oviktiga
4. Ganska viktiga
5. Mycket viktiga/avgörande
6. Tveksam, vet ej

Övergripande ekonomisk inriktning

Vilken ekonomisk inriktning tycker du är viktigast att politiken prioriterar?

1. Lägre skatter
2. Högre bidrag och ersättningar
3. Kombination av båda
4. Oförändrad nivå
5. Tveksam, vet ej

Viktigaste privatekonomiska frågan

Vilken är den enskilt viktigaste privatekonomiska frågan för dig?

1. Lägre skatt på arbetsinkomster
2. Lägre skatt på boende (t.ex. fastighetsavgift, reavinstskatt)
3. Lägre skatt på sparande
4. Åtgärder mot höga levnadskostnader (t.ex. matpriser)
5. Lägre kostnader för energi och bränsle
6. Bättre villkor för bolån (t.ex. ränteavdrag, amorteringskrav)
7. Högre pensioner
8. Högre bidrag till ekonomiskt utsatta hushåll
9. Starkare ekonomisk trygghet vid sjukdom eller arbetslöshet
10. Högre studiemedel
11. Tveksam, vet ej

Bredare prioriteringar (flerval)

Vilka av följande frågor tycker du är viktiga att politiker prioriterar de kommande fyra åren?

1. Åtgärder som sänker hushållens levnadskostnader
2. En översyn av pensionssystemet
3. Åtgärder som gör det enklare att få tag på en bostad
4. Lättnader i bolåneregler (t.ex. amorteringskrav)
5. Åtgärder som gör det enklare att starta och driva företag
6. Åtgärder mot långtidsarbetslöshet
7. Åtgärder som minskar ekonomiska klyftor
8. Åtgärder för jämställda inkomster mellan kvinnor och män
9. Åtgärder som främjar privat sparande
10. Åtgärder för klimat och miljöomställning
11. Tveksam, vet ej
12. Inget av ovanstående

Normativ styrning vs incitament

Hur tycker du att politiken främst ska påverka hushållens ekonomiska beslut?

1. Genom ekonomiska incitament (skatter/subventioner)
2. Genom regler och lagstiftning
3. Genom information och rådgivning
4. Genom en kombination av dessa
5. Bör inte påverka
6. Tveksam, vet ej

Vem ska bära kostnaden?

Vem tycker du i första hand ska bära kostnaden för reformer som stärker hushållens ekonomi?

1. Staten genom ökade utgifter
2. Genom sänkta skatter
3. Genom omfördelning (höjda skatter för vissa grupper)
4. Individen i större utsträckning
5. Tveksam, vet ej